

ERM0078

Ծ Ր Ա Պ Ի Ր

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

1889

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

ՊԻՄԱՐՄՈՒՆՔ ԵՒ ՄԱՍՆԱԻՈՐ ԿԱՆՈՆՔ
ՆՈՑԻՆ

ՅՕԴ. 1. — Ազգային Ընդհանուր Ժողովն իւր Սահմանադրական պաշտօնը կատարելու համար (Տե՛ս Սահմանադրութիւն Յօդ. 60), երկու տեսակ գումարումներ կ'ունենայ, որոց մին Պարբերական եւ միւսն Պատահական ։

ՅՕԴ. 2. — Պարբերականը տեղի կ'ունենայ երկու տարին մի անգամ, եւ երկամսեայ նստաշրջան մը կը կազմէ Մայիս եւ Յունիս ամսոց մէջ՝ բաղկացեալ ա՛յնքան նիստերէ որքան հարկաւոր լինին իւր Սահմանադրական Օրակարգն սպառելու (Սահմանադրութիւն Յօդ. 61) ։

Սոյն Օրակարգ կը պարունակէ հետեւեալ խնդիրներն ։

Ա. Համարառութիւն երկամսեայ պաշտօնավարութեան Ազգային Վարչութեան ։

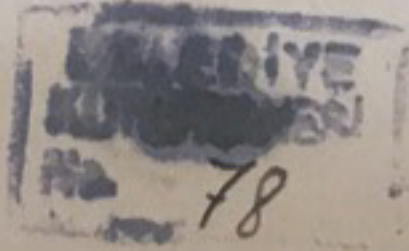
Բ. Հաշուեքննութիւն Ելից եւ Մտից նոյն երկտարեկան շրջանի ։

Գ. Ընտրութիւն նոր կրօնական եւ Բաղաքական Ժողովոց ։

Եւ, Դ. Կարգադրութիւն Ելեւմտից հետագայ երկտարեկան շրջանի ։

ՅՕԴ. 3. — Պատահական գումարմունք տեղի կ'ունենան ամեն անգամ որ սլատա-

78

հին Սահմանադրապէս Ազգային Ժողովոյ Իրաւասութեանը սլաւականող խնդիրներ, ինչպէս են՝ Մասնակցութիւն Կաթողիկոսական ընտրութեան. ընտրութիւն Կ. Պօլսոյ եւ Ս. Նրուսաղէմի Պատրիարքաց. Անհամաձայնութիւն ընդ մէջ Պատրիարքի եւ Վարչական Ժողովոց կամ Ժողովոց ընդ միմեանս. Վերաքննութիւն Սահմանադրութեան, եւն.

807. 4. — Ազգային Ժողովն 'ի նիստ կը հրաւիրուի միշտ Սահմանադրութեան 61 եւ 62 եւ 89 յօդուածոց տրամադրութեանց համեմատ :

807. 5. — Երկու տարին անգամ մը Մայիս ամսոյ սկիզբն Պատրիարքը կը բանայ Պարբերական նստաշրջանը պարտ ու պատշաճ բանիւք եւ Ժողովոյն կը ներկայէ. Ա. Երեսփոխանական նոր ընտրութեանց Տեղեկագրերն՝ հանդերձ յարակից պաշտօնագրովք. Բ. Վարչութեան անցեալ երկտարեկան պաշտօնավարութեան Համարատուութիւնն. Գ. նախորդ երկտարեկան շրջանի Ելեւմտից հաշիւներն եւ յաջորդ երկ տարեկան շրջանի ենթադրական Ելմտացոյցը եւ Դ. Կրօնական Ժողովոյ նորոգ ընտրութեան համար Համագումար Ժողովոյ պատրաստած ընտրելեաց ցուցակն, զորս կանխաւ պարտաւորեալ է պատրաստել իւր գործակից Ժողովներով :

807. 6. — Բացումէ անմիջապէս յետոյ Պատրիարքն կը հրաւիրէ Երեսփոխաններէն երիցագունից մին առժամեայ Ատենապետ բազմիւլ եւ կրտսերագոյն մը առժամապէս Ատենադպրութիւն ընել :

Սոյն առժամեայ Դիւանի պաշտօնն է ըստ կանոնի ղեկավարել Ազգային Ժողովն՝ մինչեւ ց'վաւերացումն Երեսփոխանական նոր ընտրութեանց եւ ց'ընտրութիւն Դիւանի :

807. 7. — Երեսփոխանական նոր ընտրութեանց մեծագոյն մասի վաւերացմանէ յետոյ անմիջապէս կը ձեռնարկուի Դիւանի

ընտրութեան որ կը բաղկանայ մէկ Ատենապետէ, մէկ Ատենադպրէ եւ մէկ մէկ Փոխանորդներէ, որք կ'ընտրուին մի առ մի՝ միանուն գաղտնի քուէով եւ ձայնից բացարձակ առաւելութեամբ:

807. 8. — Ատենապետի պաշտօնն է ժողովն ըստ կանոնի ղեկավարել եւ վիճարանութիւններն յուղղութեան պահել:

807. 9. — Ատենադպրի պաշտօնն է Ատենական գրութեանց խնամք տանիլ. ժողովոց թղթեանն կարգադրել եւ պահպանել եւ Ատենագրութեանց խմբագրութեան, տըպագրութեան եւ ցրուման կանոնաւորութեանն հսկել:

807. 10. — Փոխանորդաց պաշտօնն է փոխանորդելի պաշտօնակալաց բացակայութեան ժամանակ անոնց գործը կատարել:

807. 11. — Վարչութեան անցեալ երկտարեկան պաշտօնավարութեան համարատուութիւնն տպագրութեամբ կանխաւ Երեսփոխանաց հաղորդուելէ յետոյ՝ երբ Համարառութեան խնդիրն կուգայ Օրակարգ՝ նախ Երեսփոխանք կը հրաւիրուին տեղեկագրեալ խնդրոց եւ եղելութեանց վրայ իրենց դիտողութիւններն եւ ընդհանրապէս համարատու մարմնոյն պարտուց եւ իրաւանց կատարման նկատմամբ իրենց տեսութիւններն պարզել ժողովին. եւ ապա կը կոչուի նա՝ ի բացատրութիւն, եթէ խնդրուի կամ խընդրէ տալ. եւ համարառութիւնը կը վերջանայ ժողովոյ գաղտնի քուէարկութեամբ որ մասնաւոր բանաձեւով մը կ'արտայայտէ ժողովոյ դատողութիւնը:

807. 12. — Նախորդ եւ յաջորդ երկտարեկան շրջանաց Ելմտացոյցերուն խնդիրն Օրակարգ եկած ժամանակ՝ Ազգային ժողովն կը յղէ զառաջինն՝ ի հաշուեքննութիւն Մասնաժողովոյ մը զոր իւր մէջէն կ'ընտրէ

Դիւանի առաջարկութեամբ, եւ զերկրորդն
կը յանձնէ 'ի նախաքննութիւն նորընտիր
Քաղաքական Ժողովոյ որ պարտաւոր է առ
առաւելն 15 օրուան մէջ բերել իւր Տեղե-
կագիրն. եւ Ժողովն երկու կողմանէ ընդու-
նած տեղեկագրութեանց վրայ վիճաբանելով
կուտայ զիւր վճիռ, միեւնոյն առթիւ սահ-
մանելով նաեւ հետագայ երկու տարիներու
համար Ազգային Տրոց պատշաճ տնօրինու-
թիւնը (Սահմանադրութիւն Յօդ. 46, 49
եւ 61) :

ԳԼՈՒԽ Բ.

ԱՅՆՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՔ

ՅՕԴ. 13. — Առանց Նախագահի եւ Դի-
ւանի Ատեան չ'կրնար կազմուիլ : Եթէ Պատ-
րիարքը բանաւոր պատճառաւ ստիպեալ ըլ-
լայ բացակայ գտնուիլ, նոյն նստին Նախա-
գահ ցոյց կուտայ նամակաւ Ժողովական Ե-
կեղեցականներէն մին. եւ եթէ չ'կարենայ
ո՛չ գալ եւ ո՛չ գրել, Ատեանի բացման ո-
րոշեալ ժամուն ներկայ գտնուող Եկեղեցա-
կաններէն երիցագոյնն նոյն նստի կը նախա-
գահէ : Եթէ Դիւանի անդամներէն մին կամ
երկուքն միանգամայն բացակայ գտնուին,
եւ Փոխանորդներն եւս ներկայ չ'ըլլան, Նա-
խագահին հրաւիրմամբն Երեսփոխանաց երի-
ցագունից մին յառժամեայ Ատենապետու-
թիւն եւ կրտսերագոյն մը յառժամեայ Ատե-
նադպրութիւն կը կոչուին :

ՅՕԴ. 14. — Ատեանը կը բացուի ճիշդ
որոշեալ ժամուն՝ եթէ ներկայ Երեսփոխա-
նաց թիւն առ նուազն երեսուն եւ վեց է .
եւ Ատենական գործողութիւնը կը կատար-
ուին հետեւեալ կարգաւ :

Ա. — Ատենական գործողութիւնք

ՅՕԴ. 15. — Նախ՝ Ատենագրութիւնն որ կանխաւ տպագիր ցրուեալ է Երեսփոխանաց՝ վաւերացման կ'ենթարկուի հանդերձ դիտողութեամբք Երեսփոխանաց որ ներկայ գտնուած են նոյն Նստին եւ պատասխանեօք Ատենադպրին՝ եթէ տեղի ունենան :

ՅՕԴ. 16. — Ապա ժողովին կ'հաղորդուին 'ի Դիւանէ ընթերցմամբ բոլոր այն գրութիւնք որ յանուն Ազգային ժողովոյ առ իւր Պատրիարք-Նախագահն ուղղեալ եւ Անոր կողմէն յանձնեալ են Դիւանին :

Սոյն գրութիւնք են Կառավարական Հրամանագիրք, Վարչական պաշտօնագիրք, Նախաքննիչ Յանձնաժողովոց տեղեկագիրք, Երեսփոխանական հրաժարագիր, ազդագիր, առաջարկութիւն, հարցումն եւ ժողովրդական հանրագիրք :

ՅՕԴ. 17. — Կառավարական հրամանագիրք եւ Վարչական պաշտօնագիրք անմիջապէս կը զետեղուին Խնդրոց կարգի կամ Օրակարգի մէջ, ըստ հանգամանաց խընդրոյն՝ զոր ժողովը կ'որոշէ ձեռամբարձով առանց վիճարանութեան, եթէ նախապատրաստական գործողութեանց կարօտութիւն չ'ունին, իսկ հակառակ պարագայի մէջ կը յանձնուին Մասնաժողովոյ մը զոր ժողովը կ'ընտրէ Դիւանի առաջարկութեամբ, եւ կ'սպասէ անոր Տեղեկագրոյն խնդրոյն ելք տալու համար :

ՅՕԴ. 18. — Նախաքննիչ Յանձնաժողովոց Տեղեկագիրք միեւնոյն եղանակաւ կը զետեղուին Խնդրոց կարգի կամ Օրակարգի մէջ :

ՅՕԴ. 19. — Երեսփոխանական Հրաժարագիրք՝ եթէ պարզ են՝ կ'ընդունուին քուէարկութեամբ ժողովոյ առանց վիճարանութեան : Նոյնպէս ազդագիրք պարզապէս կը

նշանակուին Ատենագրութեան մէջ առանց
ո՛ր եւ է վիճարանութեան :

ՅՕԴ. 20. — Իսկ պատճառաբանեալ հը-
րաժարականք եւ բոլոր առաջարկութիւնք
կը յղուին 'ի նախաքննութիւն Յանձնաժո-
ղովոյ զորս ժողովն Դիւանի առաջարկու-
թեամբ կ'ընտրէ քուէով առանց վիճարանու-
թեան :

ՅՕԴ. 21. — Հարցմունք որ կ'ուղղուին
Ազգային Վարչութեան 'ի դիմաց Երեսփո-
խանաց անհատաբար կամ հաւաքաբար, Ազ-
գային ժողովոյ Ատենան ելնելու համար
պայման է՝ որ Քրաւոր, պատշաճից օրինաց
համաձայն խմբագրեալ, թուակիր եւ առ
Պատրիարք նախագահն ուղղեալ, առ նուազն
ժողովոյ բացումէն 2 ժամ յառաջ յանձնեալ
եւ ստորագրեալ Հեղինակէն միայն՝ եթէ տե-
ղեկութիւն խնդրելու յատկացեալ են. կամ
առ նուազն տասն Երեսփոխաններէ՝ եթէ
հարցման առարկայ եղող խնդիրն ամբաս-
տանութեան կը ձգտի : Եթէ հարցագիրք
զուրկ գտնուին սոյն պայմաններէ, զորս նա-
խագահը կ'ստուգէ Դիւանի հետ խորհրդ-
դակցութեամբ, հեղինակին կ'վերադարձուին
առանց ժողովոյ հաղորդուելու :

ՅՕԴ. 22. — Պարզ հարցմունք կը յըղ-
ուին անմիջապէս առ պատասխանատու մար-
մինն որ գէ'թ յաջորդ նստին պարտաւոր է
բերել պատասխանն՝ գրաւոր, կամ բացատ-
րել այն պատճառներն որ պատասխանն յե-
տաձգել կը հարկադրեն որոշեալ ժամանա-
կի մը համար : Այս պարագայի մէջ եթէ
ժողովը գոհ մնայ տրուած պատասխանէն
կամ բացատրութենէն՝ զոր կը յայտնէ քը-
ւէարկութեամբ առանց վիճարանութեան,
հարցման միջադէպը կը փակուի. իսկ եթէ
ոչ՝ հարցումն 'ի քննութիւն կը ղրկուի հան-
դերձ պատասխանով մի մասնաւոր Յանձ-
նաժողովոյ զոր ժողովը կ'ընտրէ Դիւանի ա-
ռաջարկութեամբ :

ՅՕԴ. 23. — Իսկ ամբաստանական ձրգտում ունեցող հարցմունք կը յղուին 'ի քըննութիւն Յանձնաժողովոյ մը զոր ժողովն գաղտնի քուէարկութեամբ կ'ընտրէ Հեղինակներէն դուրս 7 Երեսփոխաններէ եւ կ'ըսպասէ անոր Տեղեկագրոյն՝ խնդրոյն վրայ վիճարանութեամբ իւր դատողութիւնն արտայայտելու համար :

ՅՕԴ. 24. — Ժողովրդական հանրագրութեամբ ո՛ր եւ է խնդրագիր կամ բողոքագիր՝ ի՛նչ կերպով որ ալ խմբագրեալ ըլլայ՝ չ'կրնար ուղղակի ընդունուիլ յատեան ժողովոյ . բայց եթէ երեք Երեսփոխանք կամենան հաւաքաբար ստանձնել անոր պատասխանատուութիւնը , եթէ հանրագրութեան ձեւն համապատասխանէ Երեսփոխանաց Հարցմանց համար պայմանցուցուած ստորագրեաց , կրնան զայն հաղորդել ժողովին իւր կողմէն մասնաւոր առաջարկութեան կամ հարցման մը կցելով եւ ժողովն ելք կուտայ խնդրոյն կանոնական տրամադրութեանց համեմատ :

ՅՕԴ. 25. — Ստիպողութիւն կրնայ խնդրուիլ ամեն տեսակ առաջարկութեանց եւ խնդրոց համար՝ 'ի դիմաց Նախագահին յանուն վարչութեան եւ կամ առաջարկութեան հեղինակին կողմէն՝ բայց միշտ գըրաւոր եւ պատճառաբանեալ . եւ ժողովն Ատենական գործողութեանց վախճանին նկատողութեան առնելով զայն՝ առանց վիճարանութեան ձեռամբարձով կ'որոշէ մերժումն կամ ընդունելութիւն . առաջին պարագային՝ խնդիրը կը թողուի սովորական կանոնական շրջանի մէջ . իսկ երկրորդին՝ կը զետեղուի Խնդրոց կարգի եւ մինչեւ իսկ Օրակարգի մէջ ըստ որոշման ժողովոյն :

ՅՕԴ. 26. — Խնդրոց կարգ այն ցուցակն է ուր ժողովին վիճարանութեան համար ընկալեալ եւ պատրաստեալ խնդիրք

կը նշանակուին առաջնութեան կարգաւ ըստ
թուականի կամ ստիպողութեան շնորհիւ :

807. 27. — Օրակարգ այն խնդրոց
չարքն է որ միեւնոյն նստի մէջ վիճարանու-
թեան ենթարկուելու յատկացեալ են եւ
ուր կը զետեղուին խնդրոց կարգին հետեւո-
ղութեամբ կամ ստիպողութեան շնորհիւ :

807. 28. — Ամեն նստի վերջն Դիւա-
նի առաջարկութեամբ յատենի ժողովոյ կը
կարգադրուի յաջորդ նստի օրն եւ Օրակար-
գըն որ կը հաղորդուի Երեսփոխանաց հրա-
ւիրագրոց միջոցաւ գո՛նէ վեց օր յառաջ :

807. 29. — Սոյն երկու ցուցակք Ա-
տենադպրին խնամօք մասնաւոր Տումարի
մէջ կ'արձանագրուին եւ մէկ մէկ Օրինակն
ժողովասրահին մէջ կախուած կը մնան 'ի տես
ամենեցուն :

Բ. — Վիճաբանութիւն

807. 30. — Երբ Ատենական գործո-
ղութիւնք կ'աւարտին, որոց սակայն մէկ
ժամէ աւելի ժամանակ չ'զբաւելուն մեծ
խնամք պէտք է տանի Դիւանը, Օրակարգի
ձեռք կը զարնուի, եւ խնդիրները կարգաւ
վիճարանութեան եւ որոշման կ'ենթարկին,
եթէ ներկայ Երեսփոխանաց թիւը ընտրեալ
եւ պաշտօնի վրայ գտնուող Երեսփոխանաց
թուոյն կէսէն գոնէ մէկ աւելի է, զոր Դի-
ւանը նախագահին հետ միասին կ'ստուգէ
ներկայութեան տումարէն ուր ժողովականք
կ'ստորագրեն 'ի մտանելն 'ի սրահ ժողովոյ :

807. 31 — Իսկ եթէ այս թիւ լցուած
չէ, ժողովը կ'զբաղի Օրակարգի խնդրոց նա-
խապատրաստական վիճարանութեամբ, թող-
լով որոշմունքը մեծագոյն մասի ներկայու-
թեան :

807. 32. — Ո՛ր եւ է խնդրոյ վերաբերեալ վիճարանութիւն բացուելու ժամանակ, Երեւոյստանք խօսք կը խնդրեն Դիւանէն թեր կամ դէմ խօսելիքնին յայտնելով, եւ Ատենապետը խօսք կուտայ նոցա փոխասաց կարգաւ: Իսկ վիճարանութեան մէջ տեղ ամեն ժողովական ազատ է դարձեալ խօսք խնդրել եւ խօսելու մի եւ առ առաւելն երկու անգամ միեւնոյն խնդրոյ վրայ. ՚ի բաց առեալ խնդրոյն Տէրն եւ Նախաքննութեան Տեղեկարերն՝ որ կրնան խօսք առնուլ քանի անգամ որ հարկ տեսնեն:

807. 33. — Ատենարանք միշտ յոտնկայս կը խօսին ՚ի բեմէ կամ իրենց տեղէն՝ եթէ հակիրճ է խօսքերնին. Նախազահին միայն արտօնութիւնն է խօսիլ՝ բազմեալ յիւր Աթոռ. եւ Ատենապետը կ'արտասանէ իւր տեղէն Ատենական բարեկարգութեան եւ վիճարանական ուղղութեան վերաբերմամբ խօսելիքներն: Իսկ եթէ նա եւս կամ Ատենադպիրը կամենան մասնակցիլ վիճարանութեան, պարտաւոր են յայնժամ թողուլ իրենց Աթոռն առժամապէս իրենց Փոխանորդաց եւ միւս Ատենարանից նման խօսք առնուլ Դիւանէն եւ խօսիլ ՚ի բեմէ:

807. 34. — Ատենարանք պարտաւոր են իրենց խորհրդածութիւններն խնդրոյն վրայ ամփոփելով եւ բեմական վայելուչ քարրառով արտայայտել եւ ջանալ միշտ մի նորակացութեան յանգելու: Ներելի չէ Ատենարանից խնդրէն դուրս ո՛ր եւ է նիւթոյ վրայ տարածել վիճարանութիւնը եւ քնաւին արգիլեալ է օրինօք ազգային գործոց պատկանեալ խնդիրներէ դուրս ուրիշ տարրեր խնդրոց վրայ խօսիլ կամ ակնարկութիւն ընել:

807. 35. — Վիճարանութեան միջոցին՝ իբրեւ միջադէպ՝ կանոնական դիտողութեան կամ սնձնական պատուոյ պաշտպանութեան համար խօսք խնդրողին կը տրուի միշտ:

բայց միանգամ եւ եթ, եւ պատասխանն առնուելով՝ նոյնպէս միանգամ՝ միջադէպը կը փակուի անմիջապէս կանոնական տնօրինութեամբ ։

807. 36. — Վիճարանութիւնը կ'աւարտի երբ Պօսից կարգն սպառի ։ Իսկ եթէ մի եւ նոյն խնդրոյ վրայ վեց Ատենաբանք թեր ու դէմ խօսելէ յետոյ վիճարանութիւնըն դարձեալ յերկարաձգուի, Ատենապետը մնացեալ Ատենաբանից անուններն յայտնելով կը հարցունէ ժողովին կամքը՝ ՚ի մասին վիճարանութիւնը շարունակելու կամ յաջորդ նստին թողելու եւ կամ երկու ընդդիմախօս Ատենաբան եւս ունկնդրելով փակելու, եւ ըստ այնմ կը վարուի ։

Գ. — Որոշումն

807. 37. — Վիճարանութիւնը փակուելէ յետոյ Ատենապետը կը ձեռնարկէ որոշման գործողութեան, Ատենաբաններէն առաջարկեալ եզրակացութիւններն մի առ մի եւ թեր ու դէմ կարգաւ քուէի դնելով. եւ ՚ի դէպս բացակայութեան ձեւաւորեալ եզրակացութեանց, ինքն անմիջապէս կը պատրաստէ ժողովականաց խորհրդածութեանց ամփոփմամբ բանաձեւ մը եւ զայն կ'ենթարկէ ժողովոյ քուէարկութեան ։

807. 38. — Ո՛չ վիճարանութեանց փակման եւ ո՛չ որոշման քուէարկութեան միջոցին կամ անմիջապէս յետոյ ո՛չ ումեք խօսք կը տրուի ո՛ր եւ է ձեւով անդրադառնալու համար նոյն խնդրոյ վրայ ։

807. 39. — Ազգային ժողովոյ մէջ որոշմունք միշտ քուէարկութեամբ կը տրուին ։ Քուէարկութիւնը յայտնի է կամ գաղտնի ։

Յայտնի քուէարկութիւնը կը կատարուի ձեռամբարձով կամ ել ու նիստով եւ միշտ

կրկին գործողութեամբ, առ 'ի փորձ եւ հա-
կափորձ:

Պաղտնի քուէարկութիւնը կը կատար-
ուի գրութեամբ քուէթղթի վրայ մի եւ եթ-
բառի, այո՛, 'ի նշան ընդունելութեան կամ
ոչ, 'ի նշան մերժման. եւ եթէ ընտրութիւն
մ'է որ տեղի կ'ունենայ, որոշեալ թուով
անուանց նշանակութեամբ (միանուն կամ
բազմանուն քուէ):

ՅՕԴ. 40. — 'ի բաց առեալ Կ. Պօլսոյ
եւ Երուսաղէմի Պատրիարքաց եւ Ազգային
Ժողովոյ Դիւանի եւ Վարչական Ժողովոյ ան-
դամոց եւ ամբաստանական դատերու Քննիչ
Յանձնաժողովոց ընտրութիւնն եւ Սահ-
մանադրական վերաքննութեան վճռական ո-
րոշմունք որ անհրաժեշտ կ'պահանջեն գաղտ-
նի քուէարկութիւն, միւս բոլոր խնդիրներ
եւ ընտրութիւնք կրնան որոշուիլ եւ կա-
տարուիլ յայտնի քուէով:

Բայց եթէ հինգ Երեսփոխանաց ստո-
րագրութեամբ գաղտնի քուէարկութիւն
խնդրուի, ժողովը պարտաւոր է համակեր-
պիլ ամեն պարագայի մէջ:

ՅՕԵ. 41. — Քուէարկութեան կատար-
մանէ յետոյ անմիջապէս քուէհամար կ'ըլլայ
'ի ձեռն Դիւանի եւ 'ի ներկայութեան մաս-
նաւոր Քննչաց, զորս ժողովն կ'որոշէ կան-
խաւ. եւ քուէարկութեան մասնակցողաց
թուոյն կէսէն մէկ աւելի ձայնիւ որոշում
կը տրուի խնդրոյն կամ ընտրութեանն վըճ-
ռաբար, եթէ սոքա բացարձակ առաւելու-
թիւն ձայնից կը պահանջեն սահմանադրա-
բար:

Իսկ այն ամեն ընթացիկ խնդիրներն եւ
ընտրութիւններն որոց համար Սահմանադր-
ութիւնն չ'է հարկադրած բացարձակ առա-
ւելութիւն ձայնից, կ'որոշուին համեմատա-
կան առաւելութեամբ ձայնից, ինչ որ ալ ըլ-
լայ ասոնց թիւը:

ՅՕԶ. 42. — Եթէ ո՛ր եւ է քուէար-
կութեան մէջ ձայնից հաւասարութիւն պա-

տահի, եթէ Պատրիարք Նախագահը ներկայ է ժողովին, անոր կարծեաց կամ քուէի կողմը կը հակի որոշումը. իսկ եթէ ո՛չ Ատենապետին կողմը:

ՅՕԴ. 43. — Ազգային ժողովոյ որոշմունք յաւարտ իւրաքանչիւր նստի՝ անմիջապէս Պատրիարքին կը մատուցուին Դիւանի կողմէ ստորագրեալ:

ՅՕԴ. 44. — Ժողովն իւր որոշմանէ չի կրնար դառնալ կամ զայն փոփոխել եթէ առ այս ստիպողարար եւ պատճառարանեալ առաջարկ չ'ըլլայ իրեն Պատրիարքի կողմէն կամ գէթ տասն Երեսփոխանաց ստորագրութեամբ, յորում պարագայի խնդիրն կրկին կ'ընդունուի ի վիճարանութիւն, Խնդրոց կարգի կամ Օրակարգի մէջ զետեղուելով ըստ որոշման ժողովոյ:

ԳԼՈՒԽ Գ.

ԲԱՐԵԿԱՐԳԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՅՕԴ. 45. — Պատրիարքին կը պատկանի Ազգային ժողովոյ ներքին եւ արտաքին ապահովութեանն հսկել պատշաճ եւ գործնական միջոցներով:

ՅՕԴ. 46. Ազգային ժողովոյ նիստերուն ունկնդիրք եւ այցելութեւն եւ ՚ի մասնաւորի լըրագրական ներկայացուցիչք կ'ընդունուին մասնաւոր Մտից տոմսով:

Սակայն երբ Պատրիարքը պատշաճ դատէ, կամ տասն Երեսփոխանք գրաւոր խընդիր մատուցանեն առ այս հաւաքարար, ժողովը կամ ՚ի դռնփակ նիստ կը հրաւիր-

ուի, եւ կամ դռնբացը դռնփակի կը վերածուի անմիջապէս:

ՅՕԴ. 47. — Ունկնդիրք պա՛րտին ըզգուշանալ ժողովոյն բարեկարգութեան խանգարիչ եւ գործողութեանց խափանարար լինելէ, աղմկով կամ հաճութեան կամ տըհաճութեան ո՛ր եւ է ցոյցերով:

Այս տեսակ պակասութեան մէջ գըտնուող ունկնդիր մը՝ երբ Ատենապետի ազդարարութեան վրայ չ'հանդարտի, դուրս կը հանուի Սրահէն:

Եթէ բազումք յունկնդրաց խմբովին գործեն միեւնոյն պակասութիւնը եւ Ատենապետին եւ նաեւ Նախագահին յորդորանաց չ'անսալով շարունակեն աղմուկն եւ անկարգութիւնն, անմիջապէս եւ ամբողջապէս կը պարպուի ունկնդրաց Սրահը:

ՅՕԴ. 48. — Երեսփոխանք՝ իւրաքանչիւրն Աթոռ մ'ընտրելով հանդարտութեամբ եւ իրենց կոչմանն արժանավայել ընթացքով կը վարեն իրենց պաշտօնն եւ յօժարակամ համակերպութիւն ցոյց կուտան Ատենապետին կանոնական տնօրինութեանց, որ իւր կողմէն կատարեալ անկողմնակալութեամբ զիւր պաշտօն ի գործ դնելով, ամեն ջանք կ'ընէ տեղի չ'տալու ժողովոյ ներդաշնակութեան խանգարմանն:

Ա. — ՊԱՏԺԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՔ

Ա. — Ժողովականաց համար

ՅՕԴ. 49. — Երեսփոխանաց ինչպէս նաեւ առանց Երեսփոխան լինելու վարչական ժողովոց անդամակցութեան շնորհիւ Ազգային ժողովոյ անդամ եղողներուն համար կանոնական պատիժներն են:

Ա. Յորդոր ՚ի կանոնապահութիւն, Ատենախօսի մը՝ խնդրէն շեղած ժամանակ, Երեսփոխանի մը՝ ընդմիջում ընելու կամ աղմուկ յարուցանելու ժամանակ, եւն:

Բ. Ազգարարութիւնն թէ 'ի կարգ պիտի հրաւիրուի, յորդորանաց չ'անսացողներուն համար:

Գ. Հրաւեր յետս կոչելոյ արտասանեալ անվայել բառ կամ խօսք մը, անվայել քաղաքականապէս թէ՛ բարոյապէս:

Դ. 'Ի կարգ կոչումն, ազգարարութեան կամ յետս կոչման հրաւերին չ'անսացողին համար:

Ե. Պարսաւանաց ենթարկումն, 'ի կարգ կոչման հակառակ միեւնոյն պակասութիւնը շարունակող կամ կրկնողին համար:

Զ. Արտաքսումն ի ժողովասրահէ պարսաւանաց ահանջ չ'կատողին կամ ժողովոյ մէջ նախադահին կամ Դիւանին կամ ժողովականաց անարգական խօսք ուղղող կամ բռնական միջոցներու սպառնալիք կամ դիմում ընողներուն համար:

807. 50. — Առաջին չորս տնօրինութիւնք Ատենապետին կողմէն ուղղակի կը կատարուին՝ առանց ժողովոյ կարծիքն առնելու: Իսկ վերջին երկուքին համար Ատենապետը կ'առաջարկէ, ժողովը կ'որոշէ իւր քուէով առանց վիճարանութեան եւ նախադահը կը գործադրէ:

807. 51. Միեւնոյն նստի մէջ զանազան պատճառներով երեք անգամ 'ի կարգ կոչուող Երեսփոխանն կը կորուսանէ իւր իրաւունք խօսելոյ նոյն նստի մէջ:

Պարսաւանաց ենթարկեալ Երեսփոխանըն նոյն եւ յաջորդ նստի մէջ խօսելու իրաւունքէն զրկեալ է:

Արտաքսեալ Երեսփոխանն չ'կրնար երեւալ յաջորդ նստին՝ ժողովասրահին մէջ եւ երրորդին պարտաւոր է գալ, բայց զըրկեալ է խօսելու իրաւունքէ:

Բ. — Դիւանի համար

807. 52. — Դիւանի անգամք եթէ առանց բանաւոր պատճառի յաճախ բացա-

կայ մնան, Նախագահին կողմէն ազդարարութիւն կ'ընդունին՝ առաջին անգամ՝ առանձինն, իսկ երկրորդին՝ յատենի ժողովոյ :

ՅՕԴ. 53. — Եթէ իրենց պաշտօնի կատարման մէջ ճշդութիւն եւ կատարեալ անկողմնակալութիւն ցոյց չ'տան, տասն Երեսփոխանաց գրաւոր գանգատանաց վրայ՝ Նախագահին կողմէն ՚ի կանոնապահութիւն կը հրաւիրուին :

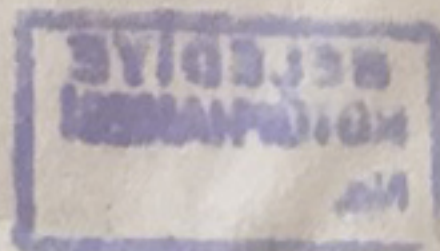
ՅՕԴ. 54. — Եթէ միեւնոյն վիճակ շարունակուի եւ բողոքը կրկնուի եւ Դիւանն անարդարանալի մնայ, Նախագահը կը հրաւիրէ զնա տալ զիւր հրաժարական :

ՅՕԴ. 55. — Ո՛ր եւ է պատժական տընօրինութեան ենթարկեալ անձն իրաւունք ունի խօսք առնուլ արդարացունելու համար զանձն այն պակասութենէն որոյ համար պատժոյ ենթարկեալ է. եւ եթէ ժողովն արդարացի դատէ տրուած բացատրութիւնըն, պատժէն ազատ կը կացուցանէ զնա կամ եթէ արդէն գործադրեալ է, ՚ի Դիւանէ պարտուց հատուցում կը տրուի նմա :

ՅՕԴ. 56. — Երեսփոխանք անհատապէս կամ խմբովին իրաւունք չ'ունին միջամտելու պատժական տնօրինութեանց ո՛ր եւ է կերպով. կրնան միայն կանոնական դիտողութեան համար խօսք առնելով մատնանիշ ընել պատժապարտ պակասութիւնը եւ երբ ՚ի Դիւանէ քուէ խնդրուի կանոնական տընօրինութեան մը համար՝ տալ իրենց քուէն ՚ի նպատակամ ՚ի մնաս յանցապարտին. իսկ առաջարկութիւնը Դիւանին իրաւասութիւնըն է եւ գործադրութեան իրաւունքը Նախագահին :

Գ. — Բացակայութիւն

ՅՕԴ. 57. — Երեսփոխանք պարտին ան-

պատճառ ներկայ գտնուիլ ամեն նստի եւ
ատենանի բացման որոշեալ ժամուն. կամ
գէթ գրով իմաց տալ Նախագահին բանա-
ւոր պատճառաւ բացակայ գտնուելու ստիպ-
եալ լինելնին :

807. 58. — Եթէ Երեսփոխան մը ա-
ռանց բանաւոր պատճառ իմացունելու գրով՝
երեք անգամ յաջորդաբար բացակայ գըտ-
նուի ժողովէն, Դիւանի կողմէն պատճառը
կը հարցուի իրեն նամակաւ : Եթէ պատաս-
խան չ'առնուի եւ չորրորդ նստին դարձեալ
բացակայ գտնուի, երկրորդ գրութեամբ ի-
մաց կը տրուի իրեն թէ՛ « Եթէ յաջորդ նիս-
տի՛ն եւս չ'ներկայանայ, ինքնակամ հրա-
՛ ժարում պիտի նկատուի իւր հինգերորդ
« բացակայութիւն » : Սոյն եղանակաւ ինք-
նակամ հրաժարելոց անուններն կը ջնջուին
Երեսփոխանաց ցուցակէն եւ եղելութիւնը կը
հաղորդուի ժողովոյն եւ ընտրող Թաղին
կամ Գաւառին եւ կը հրատարակուի լրա-
գրութեամբ :

Անդամք Յանձնաժողովոյ

ՍՐՈՒԱՆՁՏԵԱՆՑ ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

Յ. ՆՈՒՐԵԱՆ

Ս. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Ռ. Յ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ

